

Motion

1984/85:967

Hans Petersson i Röstånga

Ändrade regler för huvudförhandling i hovrätt

Den 1 juli 1984 trädde ett flertal ändringar på processlagstiftningens område i kraft (prop. 1983/84:78, JuU 15, rskr 152). Bl. a. infördes vidgade möjligheter för överrätterna att avgöra mål på handlingarna. I fråga om brottmål finns för hovrätternas del den aktuella bestämmelsen i 51 kap. 21 § rättegångsbalken. Enligt nu gällande lydelse av lagrummet får hovrätt avgöra brottmål utan huvudförhandling bl. a. om det inte finns anledning att döma den tilltalade till annan påföljd än böter eller villkorlig dom eller sådana påföljder i förening. I paragrafens tredje stycke infördes vid lagändringen år 1984 en regel som saknade motsvarighet dessförinnan; där sägs nu att om en part har begärt huvudförhandling skall sådan hållas, om det inte är uppenbart obehövligt.

Paragrafens lydelse före lagändringen år 1984 gav inte parterna något inflytande över valet av handläggningsform. Det torde dock ha varit så att hovrätterna tog stor hänsyn till om någon part önskade huvudförhandling.

I den proposition som låg till grund för 1984 års lagstiftningsärende (s. 51 och s. 85) fördes ingen närmare argumentation för förslaget att ge part en mer eller mindre ovillkorlig rätt till huvudförhandling även i enkla bötesmål. I det bakomliggande utredningsförslaget av rättegångsutredningen (Ds Ju 1983:1, s. 65 f.) uttalades att en part i brottmål i princip borde ha rätt till huvudförhandling i hovrätt, något som borde komma till uttryck i lagtext och som i stort sett endast torde innebära en kodifiering av praxis.

Sedan den nya lagstiftningen nu har tillämpats en tid har det visat sig att parterna även i enkla bötesmål i ganska stor omfattning begär huvudförhandling i hovrätten. Med lagtextens utformning är det svårt för rätten att ens i de enklaste mål gå emot partens begäran; av naturliga skäl drar sig domstolen i det längsta för att säga att huvudförhandling är uppenbart obehövlig. Antalet huvudförhandlingar i mål av enkel beskaffenhet har därför ökat.

Detta förhållande har lett till en olycklig ökning av hovrätternas redan alltför stora arbetsbörda. En återgång bör ske till den tidigare ordningen, som innebar att hovrätten på sakliga grunder bestämde handläggningsformen och som gav parten en rimlig möjlighet att påverka beslutet genom styrkan i sina argument.

Det bör ankomma på regeringen att utarbeta förslag till lagtext och snarast förelägga riksdagen förslaget.

Med hänvisning till det anförda yrkas
att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till ändring av
51 kap. 21 § rättegångsbalken i enlighet med vad som sägs i
motionen.

Stockholm den 22 januari 1985

HANS PETERSSON (fp)
i Röstånga